
Počátky psychologie

Základní psychologické směry

Počátky psychologie

- Předchůdci – myšlenky a filozofie od starověku
- 1879 – zrod psychologie – první psychologická laboratoř (Lipsko, W. Wundt); experimentální a asocianistická; metoda introspekce; USA - G. S. Hall, W. James; Londýn – J. Sully, Ch. Spearman; Fr – A. Binet; Německo – W. Stern, H. Ebbinghaus; Rusko – N.G.Černyševskij, A.F.Lazaruskij aj.
- Postupně se rozvinuly rozmanité psychologické školy a směry, poskytující mozaiku poznatků o lidské psychice.

Psychoanalýza

- S. Freud, A. Adler, C.G. Jung, E. From, K. Horneyová
- rozhodující úloha vnitřních dispozic;
- zdrojem psychické aktivity jsou nevědomé síly v člověku (pudy, nevědomé motivy);
- CH je ovlivněno bojem mezi pudy, rozumem a vědomím;
- Vliv potlačených zážitků z dětství
- Psychoanalytická teorie osobnosti: Id, Ego, Superego

Behaviorismus

- J.B.Watson; Tolman, Hull, Skinner; Miller, Bandura
- Zaměření na vnější projevy – CH = pozorovatelné, objektivní, měřitelné
- Vnější determinace lidské psychiky
- zpočátku psychika ztotožňována s chováním (S-R)
- Teorie učení – podmiňování, zpevnění; zákony učení
- Neobehaviorismus - akceptace vnitřních předpokladů k učení, teorie motivace k CH (S-O-R)

Fenomenologická a humanistická psychologie

- C.R.Rogers; A.H.Maslow; V.E.Frankl
- V centru zkoumání jsou jedinečné problémy člověka
- Člověk – svobodná, tvořivá, jedinečná bytost
- Životní cíl = seberealizace, sebeuplatnění, sebepřesah
- Porozumět tomu, jak si člověk uvědomuje své bytí, jak ho pojímá a jak prožívá smysl svého bytí
- *Sebepojetí, Jáství, naplňování možností, potřeb, smyslu*
- Metoda – introspekce
- Lidé jsou vědomé, racionální bytosti s tendencí k aktivní tvořivosti a samostatnosti; volí si sami svůj životní styl

Kognitivní psychologie

- G.A.Kelly, P.Lindsey, P.Atkinson
- Studium poznávacích procesů v kontextu s teorií informací
- Jak člověk získává, organizuje, uchovává, interpretuje a využívá informace
- Co a jak determinuje lidské poznání, poznávací procesy
- Využívá analogie fungování lidské mysli a počítače
- Předvídání, hypotézy, ověřování (aktivní přístup)
- Osobní konstrukty, jimiž zpracovává a chápe realitu
- Mentální reprezentace, interakcionismus

Tvarová (Gestalt) psychologie

- M. Werheimer, W.Köhler, K.Koffka, K.Lewin, L.Festinger
- Holistické pojetí psychických jevů
- Osobnost je dynamický celek, celistvost je základní rys
- Celek je více nežli suma částí, celostní
- Specifický vztah mezi celkem a částmi – struktura
- Gestalt zákony
- Obraz světa vzniká naráz (melodie – víc než suma tónů)
- Neogestaltismus – aplikace na mezilidské vztahy a procesy učení

Transpersonální psychologie

- Okrajový, doposud vědou nepotvrzený přístup
- Studium nekonvenčních zážitků (mystické, spirituální, transpersonální)
- Kategorie zážitků:
 - Časově rozšířené vědomí (embryonální, z dřívějších životů, cestování v čase)
 - Prostorové rozšíření (identifikace s jinými lidmi, zvířaty, klinická smrt)
 - Prostorové zhuštění vědomí (vědomí vnitřního orgánu, tkáně)
 - rozšíření prostoru mimo objektivní skutečnost (setkání s mimozemšťany, božstvy...)

Děkuji za pozornost.